

PREDGOVOR

Da je pitanje obezbjeđenja i osiguranja kvaliteta jedan od najvažnijih zahtjeva koji se postavljaju pred ustanove visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a u toku aktuelne reforme obrazovnog sistema govori i ostvarenje tog zahtjeva kao najvažnijeg preduslova za uključivanje našeg visokog školstva u horizont evropskog obrazovnog prostora. U javnosti se aktuelni reformski tokovi najčešće izjednačavaju sa priključivanjem tokovima Bolonjske deklaracije. Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, bivša jugoslovenska republika Makedonija i Srbija — same sebe u sve većoj mjeri definišu u odnosu na proširivanje Evropske Unije (EU). Ta referentna tačka obezbjeđuje realnu, ali i ambicioznu, perspektivu za posmatranje njihovog budućeg političkog i ekonomskog razvoja.

U tom smislu, ove zemlje idu putem kojim su već prošle druge zemlje regiona jugoistočne Evrope (South East Europe, SEE), konkretno Bugarska, Rumunija i Slovenija, koje su već postale članice EU. Ključni uslov za to da zemlja postane članica EU je postojanje tržišne privrede koja je konkurentna unutar EU. Visoko obrazovanje, istraživanje i razvoj doprinose ekonomskom rastu i konkurentnosti, obezbjeđujući visoko stručne diplomirane kadrove, spremne da preuzmu svoju ulogu u otvorenoj privredi i demokratskom društvu, kao i da stvarajući, prenose i prilagođavaju znanje. U svijetu se razvilo više koncepata, pristupa i sistema menadžmenta kvalitetom na univerzitetima od kojih je jedan od najprihvaćenijih postao sistem menadžmenta kvalitetom kroz ispunjavanje zahtjeva definisanih u standardu serije ISO 9000. Ovaj koncept je u svijetu do sada prihvatilo više od milion organizacija, gdje su vodeću ulogu preuzele najrazvijenije i najkonkurentnije zemlje svijeta, odnosno njihove privredne organizacije i univerziteti.

O potrebi i prednostima uvođenja sistema kvaliteta već je dosta toga napisano. Međutim postavlja se pitanje šta univerzitet stvarno dobija odnosno kakve efekte postiže uvođenjem takvog sistema? Šta se to desilo na Univerzitetima širom svijeta? Da li su Univerziteti nastavili sa usavršavanjem svoga sistema putem stalnih poboljšanja ili im je sertifikat poslužio samo za „slikanje“? U poređenju sa zemljama u regionu proces uvođenja i implementacije ovakvih sistema kod nas traje već oko 12 godina i dostigao je "magičnu cifru" od 1000 sertifikiranih privrednih i neprivrednih organizacija, raznih profila i oblika po seriji standarda ISO 9000.

Taj broj je bio 660 na kraju 2007, odnosno nešto preko 900 sertifikiranih organizacija krajem 2008. godine. Možda se bi se, s obzirom na sve šta se događalo u proteklih 20-tak godina moglo reći da je to dobro, međutim ako se osvrnemo samo na svoje komšije koji si do juče živjeli sa nama (Sloveniju, Hrvatsku i Srbiju) ne možemo biti potpuno zadovoljni. Zato je glavni cilj istraživanja koje sam proveo na ovu temu bio dokazati učinke uvođenja sistema kvaliteta upravo na primjeru Univerziteta Apeiron-Banja Luka, a prema zahtjevima standarda **ISO 9001:2008/IWA 2:2007**.

Osim što pruža visoko obrazovanje, Univerzitet Apeiron – Banja Luka, ima i ostale obaveze koje se ogledaju kroz druge oblike služenja širokoj društvenoj zajednici. Generalno gledajući, visoko obrazovanje razlikuje se od ostalih oblika obrazovanja po tome što je njegov osnovni nivo i uslov za upis završeno srednjoškolsko obrazovanje.